

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **Lesy České republiky s.p.**, se sídlem Přemyslova 1106, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, **za účasti** osoby zúčastněné na řízení: Město Jeseník, se sídlem Masarykovo náměstí 1/167, Jeseník, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 9. 2007, č. j. 570/1304/07Do, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 9. 2008, č. j. 11 Ca 298/2007 - 74,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobci **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě žalovaný jako stěžovatel napadá rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 4. 9. 2008, č. j. 11 Ca 298/2007 - 74, kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 11. 9. 2007, č. j. 570/1304/07Do a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Správy chráněné krajinné oblasti (CHKO) Jeseníky ze dne 10. 4. 2007, č.j. 815/JS/07, jímž správní úřad I. stupně vydal nesouhlasné závazné stanovisko podle § 4 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále též „zákon o ochraně přírody a krajiny“) ke schválení žalobcem předloženého lesního hospodářského plánu pro Lesní hospodářský celek Jeseník s účinností ode dne 1. 1. 2007 do 31. 12. 2016. Důvodem nesouhlasu byla podle odůvodnění správního rozhodnutí prvního stupně skutečnost, že

Správa CHKO Jeseníky opakovaně vyjádřila požadavek na promítnutí redukce borovice kleče a olše zelené podle plánu péče o zvláště chráněná území, nacházející se v rámci lesního hospodářského celku Jeseník do návrhu konkrétních hospodářských opatření tak, aby byla redukce kleče možná, přičemž v lesním hospodářském plánu, předloženým žalobcem, se redukce kleče objevuje pouze v popisu porostních skupin, ale není umístěna jako těžba s plošným vyjádřením.

Žalobce v žalobě zejména namítal, že ze žádného závazného předpisu nevyplývá, že by přítomnost kleče ve vrcholových polohách Hrubého Jeseníku byla protiprávní. Tuto povinnost nelze dovodit ani z ustanovení článku § 2 odst. 2 přílohy č. 14 vyhlášky č. 6/1991 Sb. Žalobce kleč v předmětném území nerozšiřuje, nerozšiřoval a rozšiřování nemá v úmyslu, předložený lesní hospodářský plán rozšiřování kleče nezmiňuje a ani jinak s ním nepočítá. Ustanovení zákona o životním prostředí je nutno vnímat jako normu programovou, která sama o sobě nezakládá soudně vynutitelné právo a povinnosti. Ze žádného právního předpisu nelze vyvodit povinnost vlastníka odstraňovat existující dřevinné porosty v lesích ochranných (klečovém vegetačním stupni), o něž se v daném případě jedná, byť by o to orgán ochrany přírody žádal, natož pak zahrnout toto odstraňování do lesního hospodářského plánu; v daném případě se nejedná o odchylné řešení, neboť neexistuje právní povinnost, od níž se žalobce v předloženém plánu odchýlil. Žalovaný měl plán posoudit z hlediska zákona, tj. posoudit zda obsah předloženého plánu je s ustanoveními zákona v rozporu, tedy zda to, k čemu se žalobce v plánu zavazuje a co podle jeho ustanovení zamýšlí, zákonu neodporuje. Žádný takový rozpor v lesním hospodářském plánu není a ohledně redukce kleče ani být nemůže. Žalovaný však uchopil uvedený právní institut závazného stanoviska tak, že se pokusil učinit lesní hospodářský plán, který je nástrojem vlastníka lesa, nástrojem realizace péče o určitou část zvláště chráněného území a tuto péči tak realizovat za finanční prostředky vlastníka, čímž se fakticky pokusil zatížit vlastníka nemovitostí povinností, jež mu žádný obecně závazný předpis neukládá.

Městský soud v Praze ze spisu zjistil následující skutečnosti. Dne 28. 2. 2007 doručil žalobce Správě CHKO Jeseník – Agentuře ochrany přírody a krajiny České republiky žádost o závazné stanovisko orgánu ochrany přírody k lesnímu hospodářskému plánu pro lesní hospodářský celek Jeseník s platností od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2016. Oznámením ze dne 1. 3. 2007 zahájila Správa CHKO Jeseníky správní řízení ve věci vydání závazného stanoviska ke schválení lesního hospodářského plánu pro lesní hospodářský celek Jeseník na uvedené období platnosti. Rozhodnutím ze dne 10. 4. 2007, č.j. 815/JS/07 Správa chráněné krajinné oblasti Jeseníky, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, vydala nesouhlas se schválením předloženého návrhu lesního hospodářského plánu, zpracovaného lesnickou projekční kanceláří TAXONIA CZ, s.r.o. Olomouc, s odůvodněním, že výsledný elaborát nerespektuje všechny oprávněné požadavky Státní správy ochrany přírody uvedené v předběžném odborném stanovisku Správy CHKO oblasti Jeseníky k přípravě lesního hospodářského plánu ze dne 19. 4. 2006, dále nerespektuje schválené plány péče o některá maloplošná zvláště chráněná území, a to konkrétně Praděd, Šerák – Keprník a Sněžná kotlina a konečně nerespektuje podstatné požadavky orgánů ochrany přírody, které vzešly z přípravných jednání.

Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce dne 24. 4. 2007 odvolání, které bylo napadeným rozhodnutím zamítnuto a rozhodnutí Správy CHKO Jeseníky ze dne 10. 4.

2007 potvrzeno jako věcně správné s odůvodněním, že v daném případě nemůže být nesouhlas vyjádřený v závazném stanovisku změněn za souhlas s podmínkou, která by autoritativně stanovovala, jaká opatření musí být začleněna do návrhu lesního hospodářského plánu, či jaké podmínky musí orgán Státní správy lesů při schválení stanovit. Lesní hospodářský plán je nástrojem vlastníka pro jeho hospodaření v lesích jak v ustanoveních závazných, tak doporučujících. I doporučující ustanovení musí být v souladu s právními předpisy. Nejsou-li příslušné údaje z plánu péče o zvláště chráněné území do lesního hospodářského plánu zařazeny, ač právní předpisy tak požadují a orgán ochrany přírody to žádá, jde o vadu díla a takový návrh nemůže být ze strany orgánu ochrany přírody odsouhlasen, pokud není v řízení prokázána oprávněnost odchylného řešení.

Městský soud v Praze poukázal na § 4 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a dále uvedl, že nástrojem ochrany systému ekologické stability je podle § 4 odst. 3 téhož zákona mimo jiné institut závazného stanoviska, jež je předmětem přezkumu v projednávané věci. Závazné stanovisko orgánu ochrany přírody z hlediska tohoto zákona je také nezbytné ke schválení lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov, k odlesňování a zalesňování pozemků nad 0,5 ha a k výstavbě lesních cest a svážnic a lesních melioračních systémů. K pěstebním a těžebním zásahům v lesích prováděným v souladu s lesním hospodářským plánem a při nahodilé těžbě se závazné stanovisko orgánu ochrany přírody nevyžaduje. Soud dále odkázal na znění ust. § 24 zákona č. 289/1995 Sb. o lesích (dále též „zákon o lesích“) a uvedl, že lesní hospodářské plány (dále též „plány“) jsou nástrojem vlastníka lesa a zpracovávají se zpravidla na deset let. Plány obsahují ustanovení závazná a doporučující. Závaznými ustanoveními plánu jsou maximální celková výše těžeb a minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu. Vlastník lesa má právo na částečnou úhradu zvýšených nákladů na výsadbu minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin vůči státu. Pravidla podpory výsadby těchto dřevin upraví ministerstvo právním předpisem. Pro státní lesy a lesy ve vlastnictví obcí je závazným ustanovením též minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku.

Důvodem nezákonnosti napadeného rozhodnutí byla podle soudu skutečnost, že v rámci správního řízení o vydání souhlasného stanoviska lesního hospodářského plánu nepřísluší orgánu ochrany přírody a krajiny, aby ukládal vlastníku lesa či osobě na lesních pozemcích hospodařící povinnost k odstranění něčeho, co tento vlastník či hospodář sám svojí činností do chráněného prostoru neumístil. Odkaz na obecné ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny, respektive Listiny základních práv a svobod o povinnostech všech subjektů chránit a nepoškozovat životní prostředí, je pro účely vydání rozhodnutí o nesouhlasném stanovisku s návrhem lesního hospodářského plánu zcela nedostatečný. Soudem nebylo zjištěno právní ustanovení obecně závazného předpisu, které by umožňovalo orgánu ochrany přírody a krajiny ukládat při schvalování lesního hospodářského plánu žadateli o souhlas takové povinnosti, které směřují bezprostředně ke zlepšování životního prostředí v dané lokalitě. Jedná se jednoznačně o činnosti, které jsou nad rámec výše citovaného zákonného vymezení lesního hospodářského plánu, přestože je zřejmé, jaké pohnutky vedly žalovaného k uvedeným právním krokům. Je zjevné, že borovice kleč není v daném území chráněné krajinné oblasti původní vegetací, rovněž lze mít za nesporné, že byla prokázána její škodlivost, nicméně je na orgánu ochrany přírody a krajiny, aby právními instituty, které stanoví zákon č. 114/1992 Sb. např.

v ustanoveních § 67, upravujícím povinnosti investorů, nebo § 68, které výslovně upravuje opatření ke zlepšování životního prostředí, zjistil případnou nápravu tam, kde dochází k ohrožení či zhoršení životního prostředí. Institut souhlasného stanoviska s návrhem lesního hospodářského plánu však takovým právním nástrojem není.

Městský soud v Praze proto rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Stěžovatel v kasační stížnosti podřadil kasační námitky pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. [pozn. soudu: jednalo se o námitky podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.].

Stěžovatel předně uvedl, že Městský soud v Praze své právní závěry neodůvodnil, stejně tak neodůvodnil, proč argumenty žalovaného v rozhodnutí a ve vyjádření k žalobě považuje za liché. Soud nehodnotil tu skutečnost, že lesní hospodářský plán je pro daný lesní hospodářský celek již schválen, byť stěžovatel na tuto skutečnost upozornil a své tvrzení doložil. Zrušením závazného stanoviska k předešlému znění jeho návrhu se správním řízením dostane do slepé uličky, když bude vedeno řízení o schválení návrhu, kterého již není objektivně třeba.

Stěžovatel dále podal obsáhlou obecnou polemiku o právní úpravě regulující oblast životního prostředí a o jejím postavení v právním řádu České republiky.

Podle stěžovatele je neudržitelný výklad soudu, že orgán ochrany přírody nemůže po vlastníkově požadovat, aby odvrátil negativní působení součásti svého majetku (kleče) na jiné vlastnosti tohoto lesního majetku, jež dokonce jsou vlastnostmi preferovanými, pro než lesní zákon takové lesy zařadil mezi lesy zvláštního určení, tento výklad je nesprávný mj. pro rozpor s účelem a duchem řady zákonů, včetně zákona lesního.

Podle předpisů o lesích je nutno brát specifické ohledy na péči o ekosystémy, zejména v lesích zvláštního určení a v lesích ve zvláště chráněných územích. Proto podle ust. § 4 odst. 4 písm. a) vyhlášky č. 84/1996 Sb. lesní hospodářský plán v lesích přírodní rezervace musí obsahovat údaj o všech těžbách a jejich rozsahu v daném decenniu.

Je-li těžba kleče nezbytná z důvodů zachování zvláštních lesních ekosystémů nad hranicí lesa, nejde o přání orgánu ochrany přírody, nýbrž jde o zákonnou povinnost učinit takové opatření vyplývající ze zákona. Výše a umístění těžeb v lesích národních přírodních rezervací a I. zóny CHKO je nepochybně součástí doporučujících ustanovení lesního hospodářského plánu, přesto však povinnou. Ostatně i doporučující ustanovení nejsou sice závazná, ale jejich obsah je předmětem schválení ze strany orgánu státní správy lesů. Každopádně však pěstební a těžební zásahy, které nejsou v souladu se schváleným lesním hospodářským plánem, podléhají samostatnému závaznému stanovisku orgánu ochrany přírody - § 4 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny s použitím argumentu a contrario.

Předpisy lesního práva předpokládají umístění veškerých těžeb v daných lesích dokonce i pro účely závazného ustanovení lesního hospodářského plánu, totiž maximální výše těžeb. Podle § 8 odst. 14 vyhlášky č. 84/1996 Sb. „v lesích prvních zón národních

parků a prvních zón chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací a přírodních rezervací je pro určení výše těžby rozhodující schválený plán péče pro tato území“. S ohledem na účelové hospodaření na daných pozemcích nemusí jít pouze o výši těžeb maximální, ale lze uvažovat i o určení výše povinné těžby pro zachování cíle účelového hospodaření (prostřednictvím odchylného opatření ve smyslu § 36 lesního zákona).

Stěžovatel dále ocitoval § 65 zákona o ochraně přírody a krajiny a dovodil, že smyslem uvedené úpravy je vyloučit vydání takových rozhodnutí správních orgánů, jež by obsahově byla v rozporu s uvedeným zákonem. Pokud podle dřívějšího znění § 4 odst. 3 závazná stanoviska ke schválení lesního hospodářského plánu směřovala pouze k posouzení z hlediska ekologické stability, v ostatních otázkách nevylučovala režim dohody podle § 65 uvedeného zákona. Po novele obsažené v zákoně č. 289/1995 Sb. bylo závazné stanovisko vydáno k ochraně zájmů podle celého zákona o ochraně přírody a krajiny, a proto by také měly být záležitosti ochrany přírody vyřešeny v rámci řízení o závazném stanovisku ke schválení lesního hospodářského plánu vydávaného formou řádného správního rozhodnutí a nikoli cestou speciálních právních nástrojů, jež má orgán ochrany přírody k dispozici. Stěžovatel uzavřel, že rozhodnutí, jež by se řídilo názorem soudu, by bylo v rozporu s mezinárodními závazky, k nimž Česká republika přistoupila, jakož i se závazky vyplývajícími ze směrnice č. 92/43/EHS a směrnice č. 79/409/EHS, ač má za to, že příslušnými ustanoveními a nástroji k prosazení ochrany i v zájmu Evropské unie sám disponuje.

Z těchto důvodů žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce se v písemném vyjádření ke kasační stížnosti s kasačními důvody stěžovatele neztotožnil. Uvedl, že žalovaný opřel své rozhodnutí toliko o Listinu základních práv a svobod. Z rozhodnutí stěžovatele nevyplynulo, jaké ustanovení konkrétního právního předpisu stanoví nejvyšší přípustnou míru poškození životního prostředí, kterou by žalobce protiprávně překročil. Žalobce se nebrání zamezování dalšího šíření kleče do porostů zachovalého bezlesí tam, kde je to náležitě odůvodněno požadavky ochrany přírody, nesouhlasí však s tím, aby byl fakticky nucen vyřezávat, či jiným způsobem odstraňovat již v daném území po dlouhou dobu existující klečové porosty. Žalobce navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, že napadené rozhodnutí - závazné stanovisko podle § 4 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny je samo o sobě schopno zasáhnout právní sféru žalobce a potažmo schopno soudního přezkumu (srovnej usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 47/2005 - 86 ze dne 21. 10. 2008). Procesní postup podle § 149 nového správního řádu nelze vztáhnout na předmětné závazné stanovisko z důvodů vyloučení aplikace správního řádu pro schvalování lesního hospodářského plánu (vyjma vypořádání námitek - § 27 odst. 5 zákona o lesích).

Stěžovatel v kasační stížnosti předně uvedl, že Městský soud v Praze své právní závěry neodůvodnil, stejně tak neodůvodnil, proč jeho argumenty v napadeném rozhodnutí a ve vyjádření k žalobě považuje za liché.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že rozhodovací důvody jsou z odůvodnění rozsudku jasně patrné, nelze je tedy hodnotit jako takové, jež se se žalobními námitkami ve vztahu k napadenému rozhodnutí stěžovatele vyrovnaly nedostatečně.

Skutečnost, že Městský soud v Praze rozhodl o pravomocném rozhodnutí o nesouhlasném závazném stanovisku k lesnímu hospodářskému plánu v době, kdy byl již schválen nový lesní hospodářský plán na základě nového souhlasného závazného stanoviska stěžovatele, není s to jako kasační námitka přivodit jiné nazírání na přezkum rozhodnutí o nesouhlasném závazném stanovisku stěžovatele ve vztahu k určení rozhodného období, k němuž se přezkum před krajskými soudy upíná (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Problematika lesního hospodářského plánování je upravena v ustanoveních § 24 až § 27 lesního zákona, podrobnosti stanoví vyhláška č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování. Ze smyslu a účelu lesního zákona vyplývá, že cílem lesního hospodářského plánování je navrhnout v lese taková hospodářská opatření, aby les po celou dobu své existence plnil všechny své funkce (produkční i mimoprodukční). Cílem právní úpravy lesního hospodářského plánování je rovněž pokrytí všech lesů na území ČR některým z plánovacích nástrojů (lesní hospodářský plán nebo lesní hospodářská osnova), a to bez ohledu na jejich výměru nebo vlastníka.

Podle ustanovení § 24 lesního zákona jsou lesní hospodářské plány nástrojem vlastníka lesa a zpracovávají se zpravidla na deset let (odst. 1). Obsahují ustanovení závazná a doporučující, přičemž závaznými ustanoveními plánu jsou maximální celková výše těžeb a minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu (odst. 2). Právnícké a fyzické osoby, které vlastní více než 50 ha lesa, jsou povinny zabezpečit zpracování lesních hospodářských plánů (odst. 3) a osoby, pro které byly plány schváleny, jsou povinny dodržovat jejich závazná ustanovení (odst. 5). Podle ustanovení § 26 tohoto zákona mohou lesní hospodářské plány zpracovávat pouze osoby s licencí udělenou Ministerstvem zemědělství, přičemž náklady na jejich zpracování hradí vlastník lesa. Pokud mohou být dotčena práva, právem chráněné zájmy nebo povinnosti právníků a fyzických osob, mohou tyto osoby, stejně jako orgány státní správy, uplatnit své připomínky a požadavky na zpracování lesních hospodářských plánů nejpozději v termínu stanoveném schvalujícím orgánem státní správy lesů.

Jak vyplývá z vyhlášky č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování, lesní hospodářský plán obsahuje tři části: 1. textovou část, která mj. obsahuje definování hospodářských cílů vlastníka lesů, stanovení hospodářského záměru na období platnosti plánu a výše a zdůvodnění závazných ustanovení plánu, 2. hospodářskou knihu, která obsahuje údaje o stavu lesa, návrh hospodářských opatření a plochovou tabulku, sestávající z výčtu parcelních čísel všech pozemků určených k plnění funkcí lesa pojatých do plánu, a 3. lesnické mapy, jejichž součástí je prostorové rozdělení lesa. Podle ustanovení § 11 odst. 4 této vyhlášky se lesní hospodářské plány schvalují s platností k 1. lednu stanoveného roku, přičemž v období do schválení plánu se vlastník lesa řídí návrhem plánu, což se však nevztahuje na hospodářská opatření podléhající výjimce podle § 31 odst. 2 (stanovená velikost nebo šířka holé seče) a § 33 odst. 4 (zákaz provádění úmyslné mýtní těžby v lesních porostech mladších 80 let) lesního zákona.

Při hospodaření v lesích je vlastník lesa vedle lesního zákona a prováděcích právních předpisů povinen dodržovat povinnosti stanovené zákonem č. 114/1992 Sb., jelikož les je *ex lege* významným krajinným prvkem, který má důležitou funkci pro uchování ekologické stability krajiny. Proto je jednou z podmínek schválení lesního hospodářského plánu závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Orgán státní správy lesů přitom může lesní hospodářský plán schválit pouze tehdy, pokud není v rozporu s ostatními právními předpisy, zejména se zákonem č. 114/1992 Sb. Pokud vlastník lesa hospodářší bez schváleného lesního hospodářského plánu (či bez převzaté lesní hospodářské osnovy), je povinen si vyžádat závazné stanovisko ke každému pěstebnímu nebo těžebnímu zásahu, s výjimkou nahodilé těžby [*a contrario* § 4 odst. 3 věta druhá cit. zákona], jak ostatně stěžovatel uváděl již v kasační stížnosti.

Podstatné v souzené věci bylo posoudit, zda může orgán ochrany přírody podmiňovat schválení závazného stanoviska k lesnímu hospodářskému plánu stanovením povinností, které směřují k odstraňování dřevinných porostů v ochranných lesích.

Městský soud v Praze vyslovil, že borovice kleč není v daném území chráněné krajinné oblasti původní vegetací, rovněž lze mít dle jeho názoru za napevno postavené, že byla prokázána její škodlivost.

Stěžovatel již při jednání u Městského soudu v Praze uváděl, že disponuje k ochraně přírody různými prostředky, ale v první řadě je nutno zaujmout stanovisko v rámci schvalovacího řízení při vydání závazného stanoviska k lesnímu hospodářskému plánu. Stěžovatel připustil možnost aplikovat opatření uvedené v § 66 a v § 68 zákona o ochraně přírody a krajiny, nicméně tento nástroj nebyl dle stěžovatele na místě, jelikož by nahrazoval povinnost vlastníka nepoškozovat životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.

Je tedy nutno odpovědět na otázku, zda pomocí institutu závazného stanoviska k lesnímu hospodářskému plánu lze docílit promítnutí požadavků redukce kleče do lesního hospodářského plánu.

Nejvyšší správní soud uvádí, že při vydání závazného stanoviska (§ 4 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny) orgán ochrany přírody hlediskem uvedeného zákona posuzuje, zda lesní hospodářský plán není s tímto zákonem v rozporu. Je třeba vycházet ze skutečnosti, že lesní hospodářský plán je základním nástrojem vlastníka lesa – žalobce. V posuzovaném lesním hospodářském plánu se redukce kleče vyskytovala v popisu porostních skupin, ale nebyla umístěna jako těžba s plošným vyjádřením. Podle § 24 odst. 2 lesního zákona lesní hospodářské plány obsahují ustanovení závazná a doporučující. Závazným ustanovením plánu jsou maximální celková výše těžeb a minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu. Jiná ustanovení lesního hospodářského plánu mají tedy, *a contrario* pouze povahu doporučující a nezakládají povinnosti.

Podle § 8 odst. 12 vyhlášky č. 84/1996 Sb. je v lesích prvních zón národních parků a prvních zón chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací a přírodních

rezervací pro určení výše těžby rozhodující schválený plán péče pro tato území. Tomuto ustanovení je však nutno rozumět tak, že výše těžby je v daných lesích schváleným plánem pouze limitována, vlastník lesa nesmí v těchto lesích provést těžbu ve větším rozsahu než podle plánu péče přípustným. Výkladem tohoto ustanovení není možno dospět ke stěžovatelem podávaným závěrům, že „lze uvažovat i o určení výše povinné těžby pro zachování cíle účelového hospodaření“. Na tomto místě Nejvyšší správní soud navíc podotýká, že i při zahrnutí stěžovatelem požadované těžby do lesního hospodářského plánu, z lesního hospodářského plánu sama o sobě nevyplývá povinnost požadovanou těžbu uskutečnit.

Stěžovatel dále napadal závěry Městského soudu v Praze ohledně otázky, zda redukci kleče lze považovat za zlepšování přírodního a krajinného prostředí ve smyslu § 68 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., či se jedná toliko o povinnost nepoškozoat a neohrožovat životní prostředí. Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že povinnost zabránit poškození a ohrožení životního prostředí z důvodu vlastní činnosti mají vlastníci a všichni oprávnění k působení na životní prostředí. Stěžovatel v podstatě požadoval po žalobci a zpracovateli lesního hospodářského plánu, aby sám navrhl způsob, jak dostát povinnosti neškodit životnímu prostředí a přírodě, z níž dle jeho názoru vyplývá nezbytnost redukce kleče uvedené ve schválených plánech péče o zvláště chráněné území v lesním hospodářském plánu. Tak se i stalo, neboť žalobce v popisné části lesního hospodářského plánu považoval za dostatečné, že k redukci kleče mělo dojít až na základě individuálních záměrů Správy CHKO po rozhodnutí orgánu státní správy lesů, a to z důvodů nepřislušnosti žalobce k interpretaci toliko rámcových návrhů plánů péče a jejich předpokládaný rozpor se zákonem o lesích. Údaje byly promítnuty v popisné části porostních skupin posuzovaného lesního hospodářského plánu (např. „Plán péče: Redukce kosodřeviny dle studie Bureš 2005 v rozsahu 20%“). Stanovení výše těžby pak považoval žalobce za nemožné, jelikož borovice kleč nedosahuje uvedené tloušťky, nemá zásobu hroubí (§ 4 - § 7 vyhlášky č. 84/1996 Sb.) a její odstranění proto nemůže vést ke snížení porostních zásob. Slovní popis byl dostatečný způsob, jak začlenit informaci o plánovaném opatření k redukci. Stěžovatel se mýlí, pokud z uvedeného dovozuje budoucí nemožnost provedení redukce kleče. Ustanovení lesního hospodářského plánu mají v tomto smyslu toliko doporučující povahu, nezakládají, nemění ani neruší práva a povinnosti ohledně likvidace kosodřeviny a ani nemohou nahradit případná rozhodnutí orgánů veřejné správy, byť nejsou zařazeny způsobem, který by redukci kleče umožnil bez dalšího.

Při posouzení věci ze spisu bezpečně vyplynulo, že žalobce kleč v posuzovaném území nerozšiřuje, či slovy Městského soudu v Praze, žalobce kleč sám svojí činností do chráněného prostoru neumístil, respektive jedná se o historickou výsadbu (výsadba z období konce 19. století až do 50. let 20. stol.) V rozhodnutí stěžovatele se pojednává o situaci, kdy však „nejde o nadstandardní zlepšování, nýbrž odstraňování závadného stavu“ a stěžovatelova argumentace se opírá o § 6 odst. 2 zákona č. 17/1992 Sb., kdy „poškozování životního prostředí je zhoršování jeho stavu znečišťováním nebo jinou lidskou činností nad míru stanovenou zvláštními předpisy“. Rozšiřování kleče jako geograficky nepůvodního druhu je možno pojímat i jako znečišťování životního prostředí ve smyslu § 6 odst. 1 zákona č. 17/1992 Sb.: „znečišťování životního prostředí je vnášení takových fyzikálních, chemických nebo biologických činitelů do životního prostředí v důsledku lidské činnosti, které jsou svou podstatou nebo množstvím cizorodé pro dané prostředí“.

Nejvyšší správní soud však s těmito závěry nesouhlasí a dává za pravdu Městskému soudu v Praze. Nelze totiž odhlédnout od skutečnosti, že rozhodnutí stěžovatele neobsahuje ustanovení, stanovící nejvyšší přípustnou míru poškození životního prostředí vyjádřenou zákonem o lesích, zákonem o ochraně přírody a krajiny, kterou by žalobce strpěním existence kleče v ochranných lesech protiprávně překročil, pokud by požadovanou redukci kleče nepromítl do výše a umístění těžeb v lesním hospodářského plánu.

Zdejší soud má shodně s Městským soudem v Praze za to, že odstranění existujících porostů kleče z důvodu ochrany přírody je změnou již existujícího stavu dochovaného životního prostředí v zájmu ochrany přírody, která vede ke zlepšování přírodního prostředí.

K požadovanému stavu zlepšování přírodního prostředí však lze dospět např. pomocí § 68 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Toto ustanovení však neukládá vlastníkům a nájemcům pozemkům právem vynutitelnou povinnost, která by musela být promítnuta do lesního hospodářského plánu, nýbrž je spíše programovým ustanovením.

Pokud však nebyl žalobce k odstranění kleče povinen, nemůže být skutečnost, že tato redukce nebyla promítnuta do návrhů těžeb u jednotlivých porostů, ale žalobcem toliko popsána výše uvedeným způsobem v lesním hospodářském plánu, důvodem k nevydání souhlasného závazného stanoviska podle § 4 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Tím, že orgán ochrany přírody opřel své rozhodnutí o důvody, které zákon o ochraně přírody a krajiny nepřipouští, zatížil své rozhodnutí nezákonností. Městský soud v Praze proto nepochybil, pokud rozhodnutí stěžovatele zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek netrpí vadami podle § 103 odst. 1 písm. a) ani d) s. ř. s. a kasační stížnost proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalobce měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. srpna 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín

předseda senátu